

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра менеджменту ім. проф. Й. С. Завадського

Затверджено
факультет конструювання та дизайну
«05» червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ, МАРКЕТИНГУ,
ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ПРАВОЗНАВСТВО»**

Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	192 «Будівництво та цивільна інженерія»
Освітня програма	«Будівництво та цивільна інженерія»
Факультет	конструювання та дизайну
Розробники:	кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту ім. проф. Й. С. Завадського Кристина ДРАМАРЕЦЬКА; кандидат юридичних наук, доцент кафедри теорії та історії держави і права Ірина АНДРУШКО

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни

«Основи менеджменту, маркетингу, підприємництва та правознавство»

Завдання навчальної дисципліни - теоретична і практична підготовка здобувачів вищої освіти з питань сутності основних понять і категорій менеджменту, маркетингу та підприємництва; системи методів менеджменту; основ прийняття управлінських рішень; формування комунікацій та управління групами; основ планування, організації, мотивації та контролю діяльності; проведення маркетингових досліджень та розуміння основних складових комплексу маркетингу; ознайомлення з правовою базою підприємництва, видами підприємств та об'єднань підприємств, організаційно-правовими формами господарювання, видами господарської діяльності та технологією створення власної справи; вивчення теорії правознавства, закономірностей та специфіки розвитку держави та права, основних положень Конституції України, які стосуються регламентування діяльності держави та організації суспільного життя, прав і обов'язків громадянина, ознайомлення з вузловими положеннями основних галузей права та їх застосуванням, а також ознайомлення із перспективами розвитку правової системи України у зв'язку із євроінтеграційними процесами.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	192 «Будівництво та цивільна інженерія»	
Освітня програма	«Будівництво та цивільна інженерія»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	120 (60/60)	
Кількість кредитів ECTS	4 (2/2)	
Кількість змістових модулів	2/3	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	3	3, 4
Семестр	6	6, 7
Лекційні заняття	30 год. (15/15)	8 год. (4/4)
Практичні, семінарські заняття	30 год. (15/15)	8 год. (4/4)
Лабораторні заняття		-
Самостійна робота	60 год.	104 год. (52/52)
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год. / 2 год.	-

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у майбутніх фахівців сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у сфері менеджменту, маркетингу та підприємництва; розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття адекватних управлінських рішень.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі будівництва та цивільної інженерії у процесі навчання, що передбачає застосування комплексу теорій та методів визначення міцності, стійкості, деформативності, моделювання, посилення будівельних конструкцій; подальшої безпечної експлуатації, реконструкції, зведення та монтажу будівель та інженерних споруд; застосування систем автоматизованого проєктування у галузі будівництва.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 07. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК. 10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 02. Здатність до критичного осмислення і застосування основних теорій, методів та принципів економіки та менеджменту для раціональної організації та управління будівельним виробництвом.

СК 07. Спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у сфері архітектури та будівництва у непередбачуваних робочих контекстах.

СК 09. Здатність здійснювати організацію та керівництво професійним розвитком осіб та груп у сфері архітектури та будівництва.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 01. Застосовувати основні теорії, методи та принципи математичних, природничих, соціально-гуманітарних та економічних наук, сучасні моделі, методи та програмні засоби підтримки прийняття рішень для розв'язання складних задач будівництва та цивільної інженерії.

ПРН 07. Виконувати збір, інтерпретацію та застосування даних, в тому числі за рахунок пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.

ПРН 09. Проектувати будівельні конструкції, будівлі, споруди, інженерні мережі та технологічні процеси будівельного виробництва, з урахуванням інженерно-технічних та ресурсозберігаючих заходів, правових, соціальних, екологічних, техніко-економічних показників, наукових та етичних аспектів, і сучасних вимог нормативної документації, часових та інших обмежень, у сфері архітектури та будівництва, охорони довкілля та безпеки праці.

ПРН 10. Приймати та реалізовувати раціональні рішення з організації та управління будівельними процесами при зведенні об'єктів будівництва та їх експлуатації

ПРН 13. Здійснювати організацію та керівництво професійним розвитком осіб та груп у сфері архітектури та будівництва.

2. Програма та структура навчальної дисципліни «Основи менеджменту, маркетингу, підприємництва та правознавство»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	денна форма					заочна форма			
	тижні	усього	у тому числі			усьог о	у тому числі		
			л	п	с.р.		л	п	с.р.
Основи менеджменту, маркетингу, підприємництва									
Модуль 1. Система менеджменту організації									
Тема 1. Поняття і сутність менеджменту	1-2	7	2	2	14	7	1		26
Тема 2. Основи теорії прийняття управлінських рішень	3-4	7	2	2		7		1	
Тема 3. Комунікації в менеджменті. Управління групами, керівництво та лідерство	5-7	8	2	2		9	1		
Тема 4. Функції менеджменту	8-9	8	2	2		7		1	
Разом за модулем 1	30		8	8	14	30	2	2	26
Модуль 2. Основи маркетингу та підприємництва									
Тема 5. Зміст та система сучасного маркетингу. Маркетингові дослідження	10-11	9	2	2	16	10		2	26
Тема 6. Основні складові комплексу маркетингу	12-13	9	2	2		10	2		
Тема 7. Основи підприємництва	14-15	12	3	3		10			
Разом за модулем 2	30		7	7	16	30	2	2	26
Усього годин	60		15	15	30	60	4	4	52

Правознавство								
<i>Модуль 3. Основи теорії держави і права</i>								
Тема 8. Основи теорії держави	10	1	1	16	10			19
Тема 9. Основи теорії права	10	1	1		10	1		
Разом за модулем 3	20	2	2	16	20	1		19
<i>Модуль 4. Публічно-правові галузі права</i>								
Тема 10. Основи конституційного права	5	2	2	8	4			20
Тема 11. Система судових та правоохоронних органів	4	2			4			
Тема 12. Основи адміністративного права	4		2		4			
Тема 13. Основи фінансового права	3	2			4			
Тема 14. Основи кримінального права	4		2		4			
Разом за модулем 4	20	6	6	8	20			20
<i>Модуль 5. Приватно-правові галузі права</i>								
Тема 15. Основи цивільного права	5	2	2	6	4			19
Тема 16. Основи сімейного права	3		2		4			
Тема 17. Основи господарського права	4	3			3	1		
Тема 18. Основи трудового права	2		1		4			
Тема 19. Основи аграрного, земельного та екологічного права	6	2	2		4			
Разом за модулем 5	20	7	7	6	20	1		19
Усього годин	60	15	15	30	60	2		58
Усього годин	120	30	30	60	120			

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	<i>Основи менеджменту, маркетингу, підприємництва</i>	
1	Поняття і сутність менеджменту.	2
2	Основи теорії прийняття управлінських рішень.	2
3	Комунікації в менеджменті. Управління групами, керівництво та лідерство.	2
4	Функції менеджменту.	2
5	Зміст та система сучасного маркетингу. Маркетингові дослідження.	2
6	Основні складові комплексу маркетингу.	2
7	Основи підприємництва.	3

	<i>Правознавство</i>	
8	Основи теорії держави	1
9	Основи теорії права	1
10	Основи конституційного права	2
11	Система судових та правоохоронних органів	2
13	Основи фінансового права	2
15	Основи цивільного права	2
17	Основи господарського права	3
19	Основи аграрного, земельного та екологічного права	2
Разом		30

4. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	<i>Основи менеджменту, маркетингу, підприємництва</i>	
1	Поняття і сутність менеджменту.	2
2	Основи теорії прийняття управлінських рішень.	2
3	Комунікації в менеджменті. Управління групами, керівництво та лідерство.	2
4	Функції менеджменту.	2
5	Зміст та система сучасного маркетингу. Маркетингові дослідження.	2
6	Основні складові комплексу маркетингу.	2
7	Основи підприємництва.	3
	<i>Правознавство</i>	
8	Основи теорії держави	1
9	Основи теорії права	1
10	Основи конституційного права	2
12	Основи кримінального права	2
14	Основи трудового права	2
15	Основи аграрного, земельного та екологічного права	2
16	Основи сімейного права	2
18	Основи трудового права	1
19	Основи аграрного, земельного та екологічного права	2
Разом		30

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	<i>Основи менеджменту, маркетингу, підприємництва</i>	
1	Самостійна робота 1. Система менеджменту організації	14
2	Самостійна робота 2. Основи маркетингу та підприємництва	16
	<i>Правознавство</i>	
3	Самостійна робота 3. Основи теорії держави і права	16
4	Самостійна робота 4. Публічно-правові галузі права	8
5	Самостійна робота 5. Приватно-правові галузі права	6
Разом		60

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:
(вибрати необхідне чи доповнити)

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних робіт.

7. Методи навчання (вибрати необхідне чи доповнити):

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму
- метод гейміфікованого навчання.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Блок 1. Основи менеджменту маркетингу і підприємництва		
Модуль 1. Система менеджменту організації		
Семінарське заняття 1. Поняття і сутність менеджменту.	ПРН 01, 07. Знати основні поняття та категорії менеджменту. Розуміти сутність принципів, методів та функцій менеджменту.	10
Практичне заняття 1. Основи теорії прийняття управлінських рішень.		10
Семінарське заняття 2. Комунікації в менеджменті. Управління групами, керівництво та лідерство.	Вміти виявляти чинники впливу зовнішнього та внутрішнього середовища організації; використовувати відповідно до ситуації технології з прийняття та реалізації управлінських рішень; формувати ефективні комунікації в процесі управління; обирати та використовувати відповідно до ситуації стиль лідерства.	10
Практичне заняття 2. Функції менеджменту.		10
Самостійна робота 1.		30
Модульна контрольна робота 1		30
Всього за модулем 1		100

Модуль 2. Основи маркетингу та підприємництва		
Семінарське заняття 3. Зміст та система сучасного маркетингу. Маркетингові дослідження.	ПРН 10, 13. Знати особливості проведення маркетингових досліджень.	10
Практичне заняття 3. Основні складові комплексу маркетингу.	Вміти використовувати інструменти комплексу маркетингу з метою забезпечення міцних зв'язків між клієнтом і суб'єктом господарювання; приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення підприємницької діяльності.	10
Практичне заняття 4. Основи підприємництва.		10
Самостійна робота 2		40
Модульна контрольна робота 2		30
Всього за модулем 2		100
Блок 2. Правознавство		
Модуль 1. Основи теорії держави і права		
Тема 1. Основи теорії держави		
Лекція 1. Основи теорії держави	Знати поняття, ознаки, функції держави, її форму, механізм та апарат держави. Розуміти правову державу і громадянське суспільство Написання тестів, виконання самостійної роботи	
Практична робота 1.		20
Тема 2. Основи теорії права		
Лекція 2. Основи теорії права	Знати поняття та ознаки правомірної поведінки. Аналізувати правові відносини. Розрізняти поняття нормативно- правового акта і його відмінність від інших правових актів. Знати поняття, ознаки та функції юридичної відповідальності Написання тестів, розв'язок задач, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи	
Практична робота 2.		20
Самостійна робота 1		30
Тест до модуля 1		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Публічно- правові галузі права		
Тема 3.Основи конституційного права		
Лекція 3. Основи конституційного права	Знати поняття та предмет галузі Конституційного права. Розуміти основні засади конституційного ладу України. Знати конституційні права, обов'язки людини і	
Практична робота 3.		10

	громадянина Написання тестів, розв'язок задач, складання цивільно-правових договорів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	
Тема 4. Система судових та правоохоронних органів		
Лекція 4. Система судових та правоохоронних органів	Знати поняття, систему та завдання правоохоронних органів України; Конституційний статус судової влади в Україні. Розуміти функції адвокатури та нотаріату. Написання тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи	
Практична робота 4.		10
Тема 5. Основи адміністративного права		
Лекція 5. Основи адміністративного права	Знати поняття, джерела адміністративного права; поняття адміністративного правопорушення. Розуміти підстави виникнення адміністративної відповідальності та види адміністративних стягнень, а також, порядок притягнення до адміністративної відповідальності. Написання тестів, розв'язок задач, складання юридичних документів. Виконання самостійної роботи.	
Практична робота 5.		10
Тема 6. Основи фінансового права		
Лекція 6. Основи фінансового права	Знати поняття, джерела фінансового права. Розуміти підстави виникнення фінансових правовідносин, їх особливості та класифікації. Розуміти структуру бюджетної системи України. Відповідальність платників податку, а також, способи захисту прав і законних інтересів платників податку. Написання тестів, розв'язок задач, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи	
Практична робота 6		10
Тема 7. Основи кримінального права		
Лекція 7. Основи кримінального права	Знати поняття, джерела кримінального права. Розуміти і знати поняття, ознаки, склад та стадії вчинення злочину. Знати поняття, та види покарання.	
Практична робота 7.		10

	Розуміти принципи та загальні засади призначення покарання. Обставини, що пом'якшують та обставини, що обтяжують покарання. Написання тестів, підготовка презентацій. Розв'язок задач. Виконання самостійної роботи	
Самостійна робота 2		20
Тест до модуля 2		30
Разом за змістовим модулем 2		100
Модуль 3. Приватно- правові галузі права		
Тема 8. Основи цивільного права		
Лекція 8. Основи цивільного права	Знати поняття, джерела цивільного права. Розуміти Підстави виникнення цивільно-правових відносин та сімейні правовідносини. Розуміти порядок та особливості укладання договору купівлі-продажу та поставки, укладання договору оренди земельної ділянки тощо. Знати і розуміти підстави виникнення та припинення цивільних зобов'язань. Розуміти підстави виникнення цивільно – правової відповідальності. Написання тестів, підготовка презентацій. Розв'язок задач та практичних ситуацій. Виконання самостійної роботи	10
Практична робота 8		
Тема 9. Основи сімейного права		
Лекція 9. Основи сімейного права	Розуміти поняття і предмет сімейного права. Знати джерела сімейного права. Розуміти головні інститути сімейного права - шлюб, батьківства, майнові та немайнові права та обов'язки подружжя, усиновлення, патронату та інші. Виконання самостійної роботи	10
Практична робота 9		
Тема 10. Основи господарського права		
Лекція 10. Основи господарського права	Знати поняття, предмет та завдання правового регулювання господарського права. Розуміти, які	10

	види підприємств, залежно від форм власності, передбачених законом, в Україні можуть діяти. Розуміти підстави виникнення та припинення господарських зобов'язань. Знати і розуміти відповідальність за порушення у сфері господарювання.	
Тема 11. Основи трудового права		
Лекція 11. Основи трудового права	Знати поняття, джерела трудового права. Розуміти підстави виникнення та припинення трудових відносин. Знати поняття, умови укладення, форму, види і строк трудового договору. Розуміти і поняття, види та матеріальної відповідальності працівника за вину, заподіяну роботодавцеві. Знати порядок застосування дисциплінарних стягнень.	10
Тема 12. Основи аграрного, земельного та екологічного права		
Лекція 12. Основи аграрного, земельного та екологічного права	Знати поняття, джерела аграрного права. Розуміти правове регулювання виробничо-господарської діяльності с/г підприємств. Знати поняття, джерела, завдання земельного права. Види земельних правовідносин, розуміти підстави виникнення та припинення земельних правовідносин. Знати поняття, джерела та завдання екологічного права. Розуміти екологічні права та обов'язки громадян. Знати і розуміти відповідальність за порушення у сфері земельного та екологічного права. Написання тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи	
Практична робота 12		10
Самостійна робота 3		20
Тест до модуля 3		30
Разом за змістовим модулем 3		100
Всього за 1 семестр		70
Іспит		30
Всього за курс		100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела. Самостійні роботи у вигляді доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально в дистанційному режимі (у онлайн формі за погодженням із деканом факультету і лектором курсу).

9. Навчально-методичне забезпечення:

1. Електронний навчальний курс «Основи менеджменту, маркетингу, підприємництва» (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2095>).

2. Havrysh O., Dramaretska K. Leadership: textbook for students of higher education of the first (bachelor) level of specialty 073 «Management». Kyiv: TsP «Comprint», 2022. 458 p.

3. Балановська Т. І., Гоголя О. П., Троян А. В. Основи менеджменту, маркетингу та підприємництва: навчальний посібник. Київ: ЦП «Компринт», 2018. 533 с. URL: <http://dglib.nubip.edu.ua:8080/handle/123456789/6184>

4. Балановська Т. І., Троян А. В., Драмарецька К. П. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Основи менеджменту, маркетингу та підприємництва» для підготовки фахівців ОС «Бакалавр» спеціальність 133 «Галузеве машинобудування», спеціальність 192 «Будівництво та цивільна інженерія». Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2020. 261 с.

5. Правознавство URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/enrol/index.php?id=4990>

6. Конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді) URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4990>

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Балановська Т. І., Гоголя О. П., Кубіцький С. О., Михайліченко М. В., Троян А. В. Управління організацією: навчальний посібник. Київ: ФОП Ямчинський О. В., 2021. 464 с.

2. Балановська Т. І., Троян А. В. Управління бізнесом: навчальний посібник. Київ: НУБіП України, 2019. 401 с. URL: <http://dglb.nubip.edu.ua:8080/handle/123456789/6194>

3. Шкільняк М. М., Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Крисько Ж. Л., Демків І. О. Менеджмент: підручник. Тернопіль: ЗУНУ, 2022 р. 258 с. URL: https://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/46199/1/MenedjmentPD_B5_1.11.22.pdf

4. Маркетинг: навчальний посібник / Н. Іванечко, Т. Борисова, Ю. Процишин та ін.; за ред. Н. Р. Іванечко. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 180 с. URL: <https://surl.li/edcnku>

5. Основи підприємницької діяльності: підручник / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2022. 515 с. URL: <https://surl.li/izesji>

6. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30.

7. Протосавіцька Л. Правові аспекти забезпечення гендерної рівності//Право, Людина Довкілля Том 13 №1 2022 <https://environmentalscience.com.ua/uk/author/lyudmila-stepanivna-protosavitska>

8. Корзін С.М. Протосавіцька Л.С. Правові цінності: історико-теоретичне дослідження. монографія. Київ: ФОП Кандиба Т.П. 2021. 126 с.

9. Качур В.О.,Протосавіцька Л. Місце категорії «цінність» у теорії правової культури. Розділ монографії . *Modern achievements of EU countries and Ukraine in the area of law* : Collective monograph. Riga : Izdevnieciba “Baltija Publishing”, 2020. P.1. S.225-253. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/58>

10. Правознавство: навчальний посібник у схемах/ І.М. Єрмоленко. К.: К.:ФОП Ямчинський О.В., 2023. 395 с.

11. Плани практичних занять та методичні вказівки щодо їх виконання з дисципліни «Правова культура особистості» для студентів факультету інформаційних технологій денної форми навчання Національного університету біоресурсів і природокористування України. /Упорядник Л.С. Протосавіцька. К.:ФОП Ямчинський О.В., 2021. 82 с.

12. Методичні вказівки та завдання до самостійної роботи з дисципліни «Правова культура особистості» для студентів денної форми навчання факультету харчових технологій та управління якістю продукції Національного університету біоресурсів і природокористування України [Текст]: Метод. вказівки /Упорядник Л.С. Протосавіцька. К.:ФОП Ямчинський О.В.,2022. 114 с.

Інформаційні ресурси:

1. Офіційна веб-сторінка Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.

2. Офіційна веб-сторінка Президента України: www.president.gov.ua.

3. Офіційна веб-сторінка Кабінету Міністрів України: www.kmu.gov.ua.

4. Офіційна веб-сторінка Верховного Суду: <http://www.scourt.gov.ua/>

5. Офіційна веб-сторінка Конституційного Суду України:<http://www.ccu.gov.ua/uk>